

I. DISPOSICIÓNS XERAIS

MINISTERIO DA PRESIDENCIA

19103 *Real decreto 1615/2010, do 7 de decembro, polo que se aproba a norma de calidade do trigo.*

A Lei 16/1984, do 29 de maio, pola que se regula a produción e o comercio do trigo, na súa disposición derradeira segunda, faculta o Goberno e os ministerios correspondentes para que, no ámbito das súas respectivas competencias, diten disposicións de desenvolvemento da lei.

Actualmente, existe no noso ordenamento xurídico un baleiro xurídico en materia de clasificación comercial dos trigos que nos sitúa en desvantaxe competitiva co noso contorno comunitario. O mercado español está dominado por mesturas de diferente aptitude industrial nas cales a comercialización se fai sobre a base de variedades e non de grupos de calidade definidos para os diferentes usos industriais.

A actual realidade agraria pon de manifesto a necesidade de impulsar a competitividade do sector primario e agroalimentario e de reforzar particularmente os elos máis débiles da cadea. Coa adopción deste real decreto preténdese pór en valor o produto agrario en orixe, neste caso o trigo, ofrecendo aos agricultores un instrumento para alcanzar a normalización e a homoxeneidade demandada pola industria e que repercutirá, sen dúbida, na rendibilidade das súas explotacións. A utilización de semente certificada e unha mellora nas prácticas realizadas na fase produtiva redundará ademais positivamente nas industrias de derivados de cereais.

Este real decreto establece unha categorización en grupos e graos para o trigo brando e o trigo duro. A categorización en grupos numerados non se refire a maior ou menor calidade do produto, senón que é indicativa do uso industrial óptimo para cada trigo e a categorización en graos fai referencia ás condicións de entrega e outras variables das cales dependerá o rendemento industrial do gran.

Os parámetros que hai que ter en conta para a categorización por grupos e graos e os rangos de valor establecidos para estes son os máis apreciados, en cada caso, pola industria transformadora de cereais.

Os métodos oficiais de análise dos parámetros tidos en conta para a clasificación recóllense na Orde do 31 de xaneiro de 1977 pola que se establecen os métodos oficiais de análise de aceites e graxas, cereais e derivados, produtos lácteos e produtos derivados da uva. Dado que estes quedaron anticuados, procede modificar a citada orde para adaptar os métodos de análise á actual tecnoloxía e aos métodos normalizados de análise dos parámetros considerados.

A ausencia de lexislación ao respecto durante décadas non permite unha implantación da clasificación de forma inmediata, sendo conveniente arbitrar un período transitorio durante o cal se estableza unha relación directa entre as variedades comerciais utilizadas en España e o seu potencial para pertencer a cada un dos grupos establecidos. Esta asignación é teórica posto que se basea nos resultados obtidos nos ensaios para a súa inscrición no catálogo común de variedades de especies de plantas agrícolas, e o produto obtido das ditas variedades en condicións normais de cultivo poderá pertencer a un grupo distinto. Esta asignación teórica permitirá aos agricultores orientar a súa produción a aqueles grupos que, xa sexa polas condicións edáficas das súas parcelas, climáticas ou de demanda na zona en que se sitúan, ou por calquera outro motivo, teñan unha mellor adaptación ao mercado.

Posto que as características do produto obtido en campo dependen doutros moitos factores ademais do tipo de variedade utilizada na sementeira, a asignación, na dita clasificación teórica provisional contida nos anexos I e II deste real decreto, dunha variedade determinada a un grupo concreto non garante, en ningún caso, que o produto

obtido das ditas variedades sexa clasificado como pertencente ao dito grupo. Serán os valores obtidos para os parámetros considerados os que determinen o grupo comercial.

Esta norma configúrase como unha decisión estatal de política económica dirixida a alcanzar o obxectivo constitucional de atender a modernización e o desenvolvemento da agricultura.

Neste caso, dado o carácter marcadamente técnico da norma e tendo en conta a doutrina do Tribunal Constitucional, considérase axustada a súa adopción mediante real decreto.

Na elaboración desta disposición foron consultadas as comunidades autónomas e as entidades representativas dos sectores afectados. Así mesmo, someteuse ao procedemento de información en materia de normas e regulamentacións técnicas e de regulamentos relativos aos servizos da sociedade da información, previstos na Directiva 98/34/CE, do Parlamento Europeo e do Consello, do 22 de xuño, así como no Real decreto 1337/1999, do 31 de xullo, que incorpora a dita directiva ao ordenamento xurídico español.

Na súa virtude, por proposta da ministra de Medio Ambiente, e Medio Rural e Mariño e da ministra de Sanidade, Política Social e Igualdade, de acordo co Consello de Estado e logo de deliberación do Consello de Ministros na súa reunión do día 3 de decembro de 2010,

DISPOÑO:

Artigo único. *Aprobación da norma de calidade do trigo.*

Apróbase a norma de calidade do trigo cuxo texto se insire a seguir.

Disposición adicional primeira. *Réxime de infraccións e sancións.*

Será de aplicación á norma técnica aprobada por este real decreto o réxime de infraccións e sancións previsto no Real decreto 1945/1983, do 22 de xuño, regulador das infraccións e sancións en materia de defensa do consumidor e da produción agroalimentaria, e nas correspondentes normas das comunidades autónomas.

Disposición adicional segunda. *Cláusula de recoñecemento mutuo.*

Os requisitos da norma técnica aprobada por este real decreto non se aplicarán aos trigos producidos e/ou comercializados de acordo con outras especificacións nos outros Estados membros da Unión Europea, nin aos produtos orixinarios dos países da Asociación Europea de Libre Comercio, partes contratantes no Acordo Espazo Económico Europeo, nin aos Estados que teñan un acordo de asociación alfandegueira coa Unión Europea.

Disposición transitoria única. *Clasificación provisional.*

Ata a utilización normalizada da clasificación establecida neste real decreto que se aplicará obrigatoriamente desde o 1 de xullo de 2011, establécese unha clasificación teórica provisional de variedades, que non garante que o produto obtido destas sexa clasificado como pertencente ao dito grupo, para as operacións comerciais con trigo brando ou con trigo duro, nos anexos I e II, respectivamente.

Disposición derradeira primeira. *Modificación da Orde do 31 de xaneiro de 1977 pola que se establecen os métodos oficiais de análise de aceites e graxas, cereais e derivados, produtos lácteos e produtos derivados da uva.*

O anexo II da Orde do 31 de xaneiro de 1977 pola que se establecen os métodos oficiais de análise de aceites e graxas, cereais e derivados, produtos lácteos e produtos derivados da uva, queda modificado do seguinte modo:

«1.º O método establecido no seu número 2 «Humidade» substitúese polo descrito na norma EN ISO 712 «Cereais e produtos derivados. Determinación do contido de humidade. Método de referencia».

2.º O método establecido no seu número 3 «Cinzas» substitúese polo descrito na norma EN ISO 2171 «Cereais, legumes e subprodutos. Determinación do rendemento de cinzas por incineración».

3.º O método establecido no seu número 4 «Proteína» substitúese polo descrito na norma EN ISO 20483 «Cereais e legumes. Determinación do contido de nitróxeno e cálculo do contido de proteína bruta. Método de Kjeldahl».

4.º O método establecido no seu número 12 «Glute» substitúese polo descrito na norma EN ISO 21415-1 «Trigo e fariña de trigo. Contido de glute. Parte 1: Determinación do glute húmido mediante un método manual».

5.º O número 14 «Alveógrafo Chopin» substitúese por «Propiedades alveográficas» e o método establecido no dito número polo descrito na norma EN ISO 27971 «Cereais e produtos a base de cereais. Trigo común (*Triticum aestivum* L.). Determinación das propiedades alveográficas da masa a hidratación constante preparada a partir de fariñas comerciais ou fariñas para ensaio e a metodoloxía do ensaio de moenda».

Disposición derradeira segunda. *Título competencial.*

Este real decreto dítase ao abeiro do disposto no artigo 149.1.13ª da Constitución, que atribúe ao Estado a competencia exclusiva en materia de bases e coordinación da planificación xeral da actividade económica.

Disposición derradeira terceira. *Facultade de modificación.*

Facúltase o titular do Ministerio de Medio Ambiente, e Medio Rural e Mariño para, logo de consulta ás comunidades autónomas, modificar os anexos I e II con obxecto de incorporar, eliminar ou cambiar de grupo variedades de trigo brande e/ou trigo duro xa sexa por nova inscrición ou por retirada do rexistro de variedades comerciais ou por cambio no grupo de distribución inicial.

Así mesmo, facúltase o titular do Ministerio de Medio Ambiente, e Medio Rural e Mariño para diferir a data de aplicación obrigatoria da norma de calidade do trigo a que se refire a disposición derradeira cuarta e, por tanto, para ampliar a data de uso transitorio da clasificación provisional, a que se refire a disposición transitoria única. A aplicación obrigatoria non se poderá diferir por un período superior a un ano.

Disposición derradeira cuarta. *Entrada en vigor.*

Este real decreto entrará en vigor o día seguinte ao da súa publicación no «Boletín Oficial del Estado». Non obstante, a norma técnica aprobada no artigo único será de aplicación obrigatoria desde o 1 de xullo de 2011.

Dado en Madrid o 7 de decembro de 2010.

JUAN CARLOS R.

O Ministro da Presidencia,
RAMÓN JÁUREGUI ATONDO

NORMA DE CALIDADE DO TRIGO

Artigo 1. *Obxecto e ámbito de aplicación.*

1. Establécese a norma de calidade do trigo, tanto para os trigos brandos como para os trigos duros, en función dos parámetros de calidade tidos en conta para os diferentes usos e utilizacións dos grans, as súas fariñas e as súas sémolas. A norma de calidade do trigo ten por obxecto a comercialización normalizada da oferta española de trigo.

2. Esta norma será de aplicación nas operacións comerciais en territorio español das cales o trigo brando ou o trigo duro sexan obxecto, excluídas as que teñan como destino a sementeira.

Artigo 2. *Parámetros utilizados.*

Para os efectos desta norma entenderase por:

- a) «W»: forza panadeira.
- b) «P»: tenacidade.
- c) «L»: extensibilidade.
- d) «IXC»: índice xeral de calidade.
- e) «P»: contido en proteína.
- f) «IG»: calidade do glute.
- g) «C»: índice de amarelo.
- h) «Pe»: peso específico.
- i) «Variedades testemuña»: as variedades Amilcar, Avispa, Gallareta e Simeto.

Artigo 3. *Características mínimas.*

Para proceder á súa clasificación, tanto os trigos brandos como os trigos duros terán calidade sa, cabal e comercial, a cor propia do trigo, estarán exentos de olores anormais e de depredadores vivos (incluídos os ácaros) en todas as súas fases de desenvolvemento e non excederán os niveis máximos de contaminantes establecidos conforme o disposto no Regulamento (CEE) n.º 315/93 do Consello, do 8 de febreiro, polo que se establecen procedementos comunitarios en relación cos contaminantes presentes nos produtos alimenticios, incluídas as exixencias sobre o nivel de toxinas Fusarium para o trigo brando e o trigo duro fixadas nos puntos 2.4 a 2.7 do anexo do Regulamento (CE) n.º 1881/2006 da Comisión, do 19 de decembro, polo que se fixa o contido máximo de determinados contaminantes nos produtos alimenticios.

Se o trigo se destina a alimentación animal, non deberá exceder os límites máximos en substancias indesexables establecidos no Real decreto 465/2003, do 25 de abril, sobre as substancias indesexables na alimentación animal.

Artigo 4. *Nomenclatura normalizada na clasificación de trigos.*

1. Nas operacións comerciais os trigos serán clasificados con dous números separados por un punto precedidos polas siglas «TB» para o trigo brando e «TD» para o trigo duro.

O primeiro dos números fará referencia á categorización en grupos, en función dos valores resultantes obtidos para os diferentes parámetros de calidade tidos en conta, e o segundo á categorización en graos, en función dos valores resultantes obtidos para os diferentes parámetros de presentación do produto tidos en conta.

2. A categorización en grupos, que fai referencia ao destino industrial máis apropiado para ese gran, será efectuada con numeración arábica.

3. A categorización en graos, que fai referencia ás condicións de entrega e outros parámetros de que dependerá o rendemento industrial do gran, será efectuada con numeración romana.

Artigo 5. *Asignación das diferentes partidas de trigo aos grupos e graos.*

1. Para que as distintas partidas de trigo brando poidan ser incluídas nos grupos e graos correspondentes, definidos no artigo 6, deberán proceder da especie *Triticum aestivum L.* e estar dentro dos rangos de valores de todos e cada un dos parámetros especificados para o dito grupo e grao.

2. Para que as distintas partidas de trigo duro poidan ser incluídas nos grupos e graos correspondentes, definidos no artigo 7, deberán proceder da especie *Triticum durum Desf.* e estar dentro dos rangos de valores de todos e cada un dos parámetros especificados para o dito grupo e grao.

3. As partidas de trigo poderán estar formadas por grans de máis dunha variedade.

Artigo 6. *Grupos e graos establecidos para os trigos brandos.*

Os trigos brandos clasificaranse conforme os seguintes grupos e graos:

		Parámetros				
		Proteína (%)	W	P/L	Índice de caída (segundos)	Degradación proteolítica (%)
Grupo	1	≥ 13	≥ 300	≤ 1,5	≥ 250	< 15
	2	≥ 12	200 ≤ W < 300	≤ 1,2	≥ 250	< 15
	3	≥ 11	100 ≤ W < 200	≤ 0,8	≥ 250	< 15
	4	> 10	< 100	≤ 0,5		
	5	O resto				

		Parámetros			
		Humidade (%)	Peso específico (kg/hl)	Índice de caída (segundos)	Impurezas (%)
Grao	I	≤ 12	≥ 80	≥ 300	< 2
	II	≤ 12,5	≥ 78	≥ 280	< 4
	III	≤ 13	≥ 75	≥ 250	< 6
	IV	> 13	< 75	≥ 250	> 6

Artigo 7. *Grupos e graos establecidos para os trigos duros.*

Os trigos duros clasificaranse conforme os seguintes grupos e graos:

		Parámetros			
		Proteína (%)	Peso específico (kg/hl)	Vitrosidade (%)	IXC
Grupo	1	≥ 13	≥ 80	> 80	≥ 105
	2	≥ 12	≥ 78	> 75	≥ 100
	3	≥ 11	≥ 77	> 60	≥ 98
	4	O resto			

		Parámetros					
		Humidade (%)	Cinzas (%)	Índice de caída (segundos)	Impurezas (%)	Outros cereais (%)	Asurados <1,9 mm e partidos (%)
Grao	I	≤ 12	< 1,75	> 300	< 3	< 2	< 4
	II	≤ 12,5	< 1,85	> 300	< 4	< 3	< 6
	III	≤ 13	< 2,00	> 250	< 6	< 3	< 10
	IV	> 13	> 2,00	< 250	> 6	> 3	> 10

Artigo 8. *Métodos de análise de referencia.*

Para determinar os valores dos parámetros indicativos de grupo e grao utilizaranse os seguintes métodos de referencia:

a) Índice de caída: o método de referencia para o cálculo da actividade amilásica será a norma EN ISO 3093 «Trigo, centeo e as súas respectivas fariñas, trigo duro e sémola de trigo duro. Determinación do índice de caída segundo Hagberg-Perten».

b) Proteína: o método de referencia será o establecido no punto 4 do anexo II da Orde do 31 de xaneiro de 1977 pola que se establecen os métodos oficiais de análise de aceites e graxas, cereais e derivados, produtos lácteos e produtos derivados da uva. O resultado exprésase en porcentaxe sobre materia seca.

c) «W», «P» e «L»: o método de referencia para determinar «W», «P» e «L» será o establecido para cada un dos casos no punto 14 do anexo II da Orde do 31 de xaneiro de 1977 pola que se establecen os métodos oficiais de análise de aceites e graxas, cereais e derivados, produtos lácteos e produtos derivados da uva.

d) Degradación proteolítica: determinarase como porcentaxe de perda de «W» e «L» (calculados conforme o establecido na alínea c) ás dúas horas de repouso).

e) Peso específico: o método de referencia será o EN ISO 7971-3 «Cereais. Determinación da densidade volumétrica, denominada masa por hectolitro. Parte 1: método de rutina». Poderanse utilizar outros métodos equivalentes ou métodos baseados en tecnoloxía de infravermellos (NIR), pero en caso de litixio prevalecerá o método de referencia.

f) Humidade: o método de referencia será o establecido no punto 2 do anexo II da Orde do 31 de xaneiro de 1977 pola que se establecen os métodos oficiais de análise de aceites e graxas, cereais e derivados, produtos lácteos e produtos derivados da uva.

g) Impurezas: o método de referencia para a súa determinación será o establecido para o trigo brando e o trigo duro na norma EN 15587 Cereais e produtos derivados. Determinación de Besatz en trigo, (*Triticum aestivum L.*), trigo duro (*Triticum durum Desf.*), centeo (*Secale cereale L.*) e orxo para alimentación animal (*Hordeum vulgare L.*).

h) Vitrosidade: o método de referencia para a determinación do grao de vitrosidade será o establecido na norma EN 15585 «Cereais e produtos derivados. Trigo duro (*Triticum durum Desf.*)».- Determinación da porcentaxe de grans de mitadina e cálculo do porcentaxe de grans vítreos».

i) «IXC»: calcularase como porcentaxe da media do «IXC» para as variedades testemuña igualada a 100 e resultará de efectuar a seguinte operación:

$$(IP*40/100)+(IG*30/100)+(IC*20/100)+(IPe*10/100)$$

Onde:

1.º «IP» calcúlase conforme o establecido na alínea b).

2.º «IG» de acordo co establecido no punto 12 do anexo II da Orde do 31 de xaneiro de 1977 pola que se establecen os métodos oficiais de análise de aceites e graxas, cereais e derivados, produtos lácteos e produtos derivados da uva.

3.º «IC» de acordo co establecido na norma EN ISO 11052 «Fariñas e sémolas de trigo duro. Determinación do contido de pigmento amarelo».

4.º «IPe» conforme o establecido na alínea e).

j) Cinzas: o método de referencia será o establecido no punto 3 do anexo II da Orde do 31 de xaneiro de 1977 pola que se establecen os métodos oficiais de análise de aceites e graxas, cereais e derivados, produtos lácteos e produtos derivados da uva.

k) Outros cereais: entenderase por outros cereais todos os grans non pertencentes á especie da mostra.

l) Rechumidos <1,9 mm e partidos: aplicarase para os grans rechumidos e os partidos o establecido na norma EN 15587 Cereais e produtos derivados. Determinación de Besatz en trigo, (*Triticum aestivum L.*), trigo duro (*Triticum durum Desf.*), centeo (*Secale cereale L.*) e orxo para alimentación animal (*Hordeum vulgare L.*)

ANEXO I

Clasificación teórica de variedades de trigos brandos

Grupo	Variedade
1	Badiel, Bitácora, Bologna, Cajeme 71, Califa Sur, Catedral, Corinto, Crespon, Estero, Farak, Galera, Gazul, Greina, Jerezano, Patanegra, Perico, Pinzon, Sensas, Siena, Vejer, Yecora e Zarco.
2	Abate, Alabanza, Alcalá, Amarok, Anapo, Antequera, Atrevido, Aubusson, Azuaga, Babui, Balsamina, Bancal, Brenes, CCB Ingenio, Cezanne, Ecija, Elastic, Epidoc, Escacena, Galeon, Guadalupe, Gurú, Indor, Inoui, Kalango, Mane Nick, Mapeña, Mecano, Nogal, Pan Regio, Soissons, Subtil, Tejada e Victorino.
3	Abderraman, Acienda, Aguila, Alicante, Alpino, Altria, Andalou, Andelos, Anza, Apache, Artur Nick, Astral, Atilio, Azilal, Bandera, Bastide, Berdun, Bokaro, Botticelli, Callobre, Camargo, Charly Nick, Chatelet, Etecho, Exotic, Gades, Gandhi, Garcia, Isengrain, Kumberri, Legion, Lubrican, Manda, Onan, Ornicar, Osado, Peñalon, Pistolero, Plethore, Raffy, Rodrigo, Roissac, Sarina, Tensor, Terron, Trocadero, e Zagalo.
4	Chamorro, Craklin, Marius, Odiel e Paledor.
Sen asignación*	Abental, Academie, Adalid, Adagio, Ambos, Amiro, Aragon03, Arlanza, Asteroide, Azrael, Baner, Betres,, Brigio, Carbol, Campeador, Caramba, Cartaya, Cortex, Escualo, Fiel, Fiuza, Horzal, Kilopondio, Maltus, Manal, Marengo, Matanza, Montcada, Negev, Negrillo, Ombu, Orion, Pane247, Provinciale, PR22R58, Resulton, Rudo, Salama, Taber, Tigre, Torero, Trapio, Trebujena, Tribel e Trimax.

* Non existen datos para a asignación ou non cumpren os requisitos dos grupos anteriores.

ANEXO II

Clasificación teórica de variedades de trigos duros

Grupo	Variedade
1	Ayllon, Burgos, Calero, Carpio, Catervo, Ciccio, Cimbel, Claudio, Don Jaime, Don Jose, Don Rafael, Don Sebastian, Duratec, Epidoro, Euroduro, Imhotep, Latinur, Levante, e Vitrosol.
2	Alacon, Alfaro, Amilcar, Ancalei, Antesia, Antologia, Ariesol, Asdrubal, Averroes, Beldur, Boabdil, Bolenga, Bolido, Bolo, Bronte, Capri, Colosseo, Core, Debano, Don Francisco, Don Javier, Don Juan, Duilio, Duroi, Estopa, Grecale, Ismur, Italo, Khandur, Kiko Nick, Maestrале, Molino, Moncayo, Orjaune, Pedroso, PR22D78, Prospero, Ramirez, Regallo, Saragolla, Semolero, Taranto, Vitrico e Vitromax.
3	Artemide, Astrodur, Avispa, Calcas, Canciller, Cannizzo, Carioca, Dakter, Don Pedro, Donduro, Durbel, Hispasano, Iride, Mexa, Pelayo, Simeto, Vitronero e Vivadur.
Sen asignación*	Altaraos, Arcobaleno, Arcoduro, Arquero, Astigi, Baztan, Bombasi, Bonitec, Borgia, Borla, Camacho, Canyon, Chago, Concadoro, Crater, Don Ricardo, Dorondon, Duraron, Durcal, Durtres, Estribo, Fabio, Gallareta, Granda, Illora, Kanakis, Krucialle, Licinius, Mellaria, Mykerinos, Navajo, Nautilur, Nefer, Paramo td-330, Quijano, Rio Zujar, Roqueño, Sajel, Santadur, Seneca, Serracin, Severo, Solea, Sorrento, Sotefío, Sula, Tango, Tempradur, Tiedra, Toño, Valira, Vetrodur, Vitron.

* Non existen datos para a asignación ou non cumpren os requisitos dos grupos anteriores.